

Lena Dominelli

Antirasistične perspektive v evropskem socialnem delu

Dr. Lena Dominelli je nosilka katedre za socialno upravo na Univerzi Scheffield.

Alarmanto razraščanje rasističnih napadov in porast skrajne desnice v Evropi je razgibalo evropski tisk. Javno zanimanje za načine, kako se državljanstvo redefinira na podlagi pomika na desno v evropski politiki in pod vplivom globalizacije, je manj opazno. Ta članek analizira to dinamiko in odkriva, da nastaja skupina deprivilegiranih državljanov, ki nimajo normalnega dostopa do socialnega varstva, ki je tradicionalni simbol državljanstva. Po avtoričinem mnenju ima antirasistično socialno delo pomembno vlogo pri prepoznavanju oblik izključevanja in pri tem, da se sooči z njimi v vsakdanji praksi; razpravlja o tem, kako se lahko socialni delavci lotijo problematike pri delu s temnopoltimi ljudmi neevropskega izvora. To delo zahteva priznanje, da socialno delo ni nevtralen poklic, temveč političen. Profesionalci na področju skrbstva bodo morali resno vzeti zagotavljanje državljanjskih pravic, če naj njihovo delo ne prispeva k deprivilegiranosti precejšnjega števila pripadnikov neevropskih narodov, ki zakonito živijo in delajo v Evropi.

Vesna Leskošek

Socialno delo ni politično (ali pač?)

Socialna delavka in pedagoginja Vesna Leskošek je vodja Centra za pomoč mladim v Ljubljani pri Centru za socialno delo Ljubljana Moste-Polje.

V zadnjih letih smo priča vedno večjim kritikam klasičnega koncepta države blaginje, ki se pojavljajo tudi kot spremljajoč pojav združevanja zahodno evropskih držav. Ob razpadu družbenega sistema in nastajanju novih konceptov pomoči ljudem v stiski se tudi naša država pridružuje iskanju ustrežnejših odgovorov, ki pa so v marsičem neprimerljivi z dogajanjem zunaj naših meja. Nova socialna politika zunaj naših meja išče ustrezne odgovore na zagotavljanje socialnih pravic, ki jih imajo ljudje, pri nas pa izdelujemo koncepte za ustrežnejšo pomoč ljudem v stiski. Ta dva koncepta sta si v nasprotju, če razumemo prvega kot spoštovanje pravic posameznika, drugega pa kot pravico države, da intevenira takrat, ko se njej zdi to ustrezno. Težave ljudi ocenijo po svoji presoji, pogosto brez soglasja klientov. Tukaj pa se že lahko dotaknemo odvisnosti socialnega dela od konkretne socialne politike. Če je koncept socialne politike odvisen od tega, kakšna je odločitev vladajočih političnih strank, in če je socialno delo odvisno tudi od socialne politike, potem je socialno delo politično vsaj v dveh smislih: tako, da je odvisno od politike, in tako, da lahko in mora nanjo vplivati.

Franc Hribernik

Nekateri vidiki socio-demografskega položaja kmečkih družin v Sloveniji

Sociolog dr. Franc Hribernik je asistent za ruralno sociologijo na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, Oddelek za agronomijo.

Članek obravnava nekatera vprašanja socio-demografskega položaja slovenskih kmečkih družin na začetku 90. let. Na temelju statističnih podatkov popisa prebivalstva v Republiki Sloveniji v letu 1991 in opravljenega empiričnega sociološkega raziskovalnega dela smo želeli zlasti ugotoviti, kolikšna je še socialno-reproduktivna sposobnost kmečkega prebivalstva, kakšen odnos ima vitalna kmečka populacija do družine kot temeljne socialne skupine in kateri so temeljni razlogi za njeno ustvarjanje. Rezultati raziskovalnega dela so pokazali, da je za največji del anketirancev družina še vedno središnji socialni milje, ki opravlja številne nepogrešljive socialno-ekonomske funkcije. Tudi v kmečkih družinah se je zmanjšalo tradicionalno veliko število potomcev, toda reprodukcijski vzorci še vedno presegajo vse bolj kritično slovensko povprečje. Izraženo mnenje o želenem številu otrok v okviru kmečke družine pa dokazuje, da se med tem delom slovenskega prebivalstva deloma še ohranjajo nekatere tradicionalne vrednote.

Milko Poštrak
Perspektive sociologije kulture

Sociolog mag. Milko Poštrak je mladi raziskovalec na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Ena od najbolj hvalevrednih tendenc v sodobnem družboslovju je gotovo vse bolj izražena težnja po interdisciplinarnosti. Avtor v uvodu svojega zapisa najprej pogleda, kako se nakazana interdisciplinarnost odraža v polju sociologije kulture. V nadaljevanju umesti sociologijo kulture v kontekst matične discipline, torej sociologije, in ugotavlja njen marginaliziran status. Vendar se v zadnjih letih položaj sociologije kulture znotraj discipline spreminja, pač vzporedno s postopnim preusmerjanjem sociologov z vprašanj družbene strukture na vprašanja kulture. S pomočjo lanskoletnega zbornika o razvijajočih se perspektivah sociologije kulture avtor na kratko pregleda in povzame nekatere novejša trende v okviru sociologije kulture, navede njihove vire in nakaže njihove perspektive.

Andreja Grom
Primer suportivne psihoterapije starejših

Andreja Grom je delovna terapevtka v Domu upokoencev Vrhnika.

Veliko starejših ljudi je zaradi določene stopnje socialne izolacije osamljenih, tudi če živijo v domu, med množico. To dejstvo in predpostavka, da je ljudem lažje, če lahko govorijo (tudi o svoji osamljenosti), sta spodbudila nastanek skupine, ki jo predstavlja članek. Avtorica navede nekaj referenc s področja psihoterapije starejših, posebej pa se ustavi pri odnosu starejšega človeka do sebe, bolezni, starosti in institucije "doma za starejše". Oriše nekatere oblike skupinskega dela v domu, med katere je vpeta mala pogovorna skupina. Podaja osnovne podatke o tej skupini in prikaže dve srečanji. Predstavi priprave, nastajanje skupine, najpogostejše teme, koterapijo in supervizijo. Skupina poteka četrto leto.

Boža Napret
Neodvisno življenje

Sociologinja Boža Napret je predsednica komisije za socialno delo pri Društvu mišično obolelih Slovenije.

Avtorica opisuje svoje doživljanje stigmatizacije na podlagi progresivnega mišičnega obolenja. Njene ugotovitve lahko strnemo v sklep, da se ekološka samouresničitev ne more posrečiti niti neodvisno od drugih niti v celostnosti samega sebe, temveč samo s sodelovanjem v širših, medčloveških procesih in v medsebojnem omejevanju. To pa kaže na naslednji paradoks: bolj ko se samouresničujemo, manj smo lahko avtonomni in samostojni, saj so soljudje tisti, ki nam dajejo prostor za samouresničevanje in sodelujejo pri razvoju naših možnosti.